

सि पू प्रेरणे तुदादिः अभ्यनुज्ञानासीत्यर्थः । कीदृशं भागममृतत्वममृतप्रदमित्यर्थः । कार्यकारणयोरभेदेन निर्देशः । आत् इत् अनन्तरमेव उद्यानन्तरम् दामानम् ददाति प्रकाशमिति दामा रश्मिसमूहः तं व्यूर्णुषि विवृणोषि विस्तारयसि । ततो मानुषेभ्यः [जीविता] जीवितानि जीवनहेतूनि कर्माणि व्यूर्णुषि सूर्योद्यानन्तरमेव प्राणिनां कर्मसु प्रवृत्तेः कीदृशानि जीवितानि [अनूचीना] अनूचीनानि अन्वञ्च-  
न्ति तान्यनूचीनानि रश्मिसमूहानुगतानि तमसि तदभावात् । लौकिकवैदिकव्य-  
वहारप्रवर्तयिता तमेवेत्यर्थः ॥ ॥ इति वैश्वदेवस्तुच्चतुर्थमहः । समाप्तोऽयं सर्व-  
मेधः ॥ ५४ ॥

V. प्र वायुमहा बृहती मनीषा बृहद्रयि विश्ववारं रथप्राम् ।

द्युतद्यामा नियुतः पत्यमानः कविः कविमियक्षसि प्रयज्यो ॥ ५५ ॥

अथ पञ्चदशपञ्चदशत्रयोदशर्चास्त्रयोऽनुवाकाः पुरोरुचोऽनारभ्याधीताः श्रौत-  
कर्मण्यविनियुक्ताः ब्रह्मयज्ञार्हा आदित्ययाज्ञवल्क्यदृष्टाः पितृमेधपर्यन्तम् ॥ ऋजि-  
श्चदृष्टा त्रिष्टुप् वायुदेवत्या । प्रकर्षेण यजति प्रयज्युः हे प्रयज्यो अर्धयो बृहती  
मनीषा महत्या बुद्ध्या कृत्वा अह अभिमुख्येन त्वं वायुं प्र इयक्षसि प्रकर्षेण यष्टु-  
मिहसि । कीदृशः त्वम् कविः ज्ञानी । कीदृशं वायुं बृहद्रयिम् बृहन्रयिर्यस्य तम्  
महाधनम् । विश्ववारम् विश्वेन त्रियते तम् सर्वस्य वरणीयम् विश्वं वृणोतीति  
वा सर्वव्यापकम् । रथप्राम् रथं प्राति पूरयति रथप्राः तम् यजमानाय दातुं धनैः  
रथं पूरयति । द्युतद्यामा व्यत्ययः द्युतद्यामानम् द्युतत् दीप्यमानं याम यमनं नि-  
यमनं यस्य तम् । नियुतः पत्यमानः उभयत्रविभक्तिव्यत्ययः नियुद्भिरथैः पत्यमानं  
गहन्तम् । कविं क्रान्तदर्शनम् । ईदृशं वायुं यजेत्यर्थः ॥ ५५ ॥

इन्द्रवायूऽग्ने सु ॥ ५६ ॥

व्याख्याता [७. ८.] ॥ ५६ ॥

मित्रं ऋवे पूतदन्तं वरुणं च रिशादसम् । धियं घृताचीं सार्धन्ता ॥ ५७ ॥  
हे मधुहन्दोदृष्टे गायत्र्यौ आद्या लिङ्गोक्तदेवत्या । मित्रं वरुणं चार्धं ऋवे आ-